

Herfølge Skole

Dato: 12-12-2018

Herfølge Skoles værdiregelsæt

Herfølge Skoles vision

Herfølge Skole er et synligt og attraktivt skoletilbud, der rekrutterer sine elever gennem forældrenes aktive tilvalg af skolen.

Med det forpligtende, lærende og inkluderende fællesskab som fundament, tiltrækker og nyder vi respektfuld anerkendelse i lokalområdet, da vi som LEAPS-skole arbejder med inspirerende, udviklende læringsmiljøer og projektbaseret læring, der udfolder potentialer gennem kompetent faglighed, kreativitet, engagement og trivsel.

Herfølge Skoles mission

Gennem et dialogbaseret og et gensidigt forpligtende forældresamarbejde udvikler, udfordrer og styrker vi børn og unge til at være livsduelige, så de på forskellig vis tilegner sig viden og færdigheder til at håndtere tilværelsens mangeartede udfordringer. Der er tale om såvel alsidige personlige, sociale og faglige som kulturelle kompetencer, der fremmer børns og unges trivsel, læring og udvikling.

Herfølge Skole giver børn og unge de bedste forudsætninger for at leve og virke i fremtidens samfund – vi gør børn og unge klar til livet!

Værdigrundlag for Herfølge Skole

Formål

Herfølge Skoles værdier fungerer som rettesnor for hvilken adfærd, vi ønsker på skolen. Værdierne udtrykker med andre ord dét, vi stræber efter at stå for at være og måden, vi gør tingene på.

Det er et fælles ansvar at værdigrundlaget efterleves, men det er til enhver tid de voksne, som har ansvaret for, at dét sker.

Vi arbejder ud fra den overordnede værdi at skabe livsduelige børn og unge

Fællesskab – med det mener vi, at alle børn såvel som voksne skal opleve en vi-følelse ved at bidrage til fællesskabet og blive set.

Tryghed – med det mener vi, at vi vil medvirke til at skabe et trygt miljø, hvor børn og voksne kan handle frit og drage omsorg for hinanden.

Anerkendende tilgang – med det mener vi, at alle børn og voksne er positive rollemodeller, som bevidst udviser respekt og positiv adfærd overfor hinanden.

Empati – med det mener vi, at børn og voksne skal have forståelse for forskellighed, kunne lytte, aflæse og agere positivt i forhold til hinanden.

Udvikling – med det mener vi, at vi vil skabe rum for faglig, fælles og personlig udvikling.

Engagement – med det mener vi, at vi vil vise oprigtig interesse, ansvarlighed, lege – og arbejdsglæde.

I Herfølge Skoles værdiregelsæt indgår desuden:

- Side 3: Ordens/samværsregler, herunder også sneregler
- Side 5: Trivselsplan
- Side 9: Beredskabsplan i forbindelse med mobning
- Side 10: Sanktionering og skolelederens kompetence
- Side 11: Information vedr. erstatningskrav
- Side 12: Bilag 1: Konkrete indsatser og aktiviteter for henholdsvis indsk., ml.trin/udsk.
- Side 14: Bilag 2: Guideline for den svære samtale med mobberoffer
- Side 15: Bilag 3: Guideline for klassemøder: Værktøjer og spørgeteknik
- Side 17: Bilag 4: Guideline med beskrivelse af aktiviteter, hvor der er plads til alle

Samværsregler (herunder også sneregler) på Herfølge Skole

Formål

Et godt lærings- og arbejdsmiljø for alle er en forudsætning for, at man udvikler sig fagligt, personligt og socialt. Samværsregler bidrager til at skabe de bedste rammer for elevernes trivsel og læring samt udviklende undervisnings-, - og arbejdsmiljøer for både børn og ansatte på Herfølge Skole.

Bemærkning: På Herfølge Skole kaldes ordensregler for samværsregler.

Overordnede samværsregler

- alle ansatte har pligt til at reagere, hvis samværsreglerne ikke overholdes
- vi er fælles om en ansvarlig opførsel
- vi er fælles om at tage vare på bygninger og inventar
- vi giver plads til den enkelte og respekterer forskellighed
- vi er fælles om at løse konflikter
- årgangsteamene udformer i samarbejde med eleverne egne aftaler for samvær
- der er rygeforbud på hele skolens område

Fælles samværsregler inde

- skolens indeområder åbnes for elever kl. 7.50
- elever og lærere/pædagoger har pligt til at sørge for, at lokalerne er ryddelige og i orden
- ved ophold i klasselokaler, på gange og trapper skal der tages hensyn
- alle elever fra 0. - 6. årgang har udeophold i frikvartererne. Når klassen forlades efter undervisningen, sørger den lærer/pædagog, der har forestået undervisningen i timen for, at alle elever er ude, og at klasselokalet aflåses
- elever på 7. - 9. årgang må opholde sig i deres eget fællesområde og i klasserne i frikvartererne
- elever fra 8. - 9. årgang må forlade skolen i fritimer og frikvarterer
- ved meget dårligt vejr kan hver enkelt lærer/pædagog give eleverne lov til at blive inde i klassen. Hvis det besluttet skal den pågældende lærer/pædagog blive sammen med eleverne i klassen i hele frikvarteret
- 0. - 6. kl. holder spisepause i 20 minutter sammen med en lærer/pædagog

Fælles samværsregler ude

- gammel og ny skolegård er for alle elever
- SFO-legepladsen er for elever fra 0. - 3. årgang
- den nye legeplads er for elever fra 0. - 6. årgang

- boldspil er tilladt i et afmærket område i den nye skolegård, på græsset bag gammel gymnastiksal og det grønne areal ved svømmehallen. Det er forbudt at benytte læderbolde i skolegårdene
- elever fra 4. - 9. årgang må være på græsset ved flagstangen, bag gammel gymnastiksal og det grønne areal ved svømmehallen

Sneregler

- indskoling må kaste med sne på multibanen ved SFO-legepladsen
- indskoling og mellemtrin – indtil 6. årgang må kaste med sne ved flagstangen. Der må *ikke* kastes med sne andre steder
- udskoling - 7-9 klasse må *kun* kaste med sne på boldbanerne bag ved svømmehallen. Der vil være snevagter
- det er ikke tilladt at lægge andre ned og give vaskere, sne under tøjet eller på anden måde være grov. Vi "leger" med sne.
- snevagterne og snereglerne *skal* respekteres

Trivselsplan på Herfølge Skole

- herunder beredskabsplan i forbindelse med mobning

Formål

Herfølge Skoles trivselsplan er et dynamisk redskab som det pædagogiske personale, elever, forældre og ledelse inddrager i arbejdet med at fremme trivslen på Herfølge Skole.

Trivselsplanen medvirker endvidere til at forebygge mobning - og i de tilfælde, hvor dette evt. ikke lykkes - at kunne intervenere hensigtsmæssigt, således at mobningen standses.

Med afsæt i skolens værdigrundlag, har vi et overordnet mål om, at skabe inkluderende læringsmiljøer på Herfølge Skole, der fremmer læring og udvikling hos livsduelige børn.

Vi opfatter et livsdueligt barn, som et barn, der er nysgerrigt, har livsmod og selvværd. Barnet udvikler sig positivt såvel fagligt, socialt, kropsligt som personligt, har lyst til at dele viden og vil gerne lære mere. Barnet kender desuden sine ressourcer og begrænsninger, tager ansvar, og indgår aktivt og forpligtende i fællesskab med andre.

Det vil vi

Inklusion er alles opgave og alles ansvar. Ledelse, pædagogisk personale, børn og forældre deltager derfor aktivt i inklusionsopgaven og sørger i fællesskab for, at alle føler et medansvar for at inkludere, respektere og værdsætte hvert enkelt menneske.

Børn skal være en del af et udviklende og forpligtende fællesskab, hvor de føler sig anerkendt, bidragende og uundværlige. Det enkelte barn skal føle sig som en naturlig del af fællesskabet med plads og rum til alle. Alle skal opleve at "høre til" og at være en værdifuld del af noget, der er større og mere end blot én selv.

Rammen for inklusion er fællesskabet, hvor der opbygges læringsstrategier både i fællesskabet og hos den enkelte.

Vi har som mål, at

- skabe udvikling i trygge rammer
- det enkelte barn/unge føler sig medregnet i det sociale og faglige fællesskab
- alle modtager et undervisnings- og fritidstilbud, der er organiseret, udviklet og tilrettelagt ud fra det enkelte barns forudsætninger og behov

Arbejdet sker med afsæt i systemisk tænkning

Barnets adfærdsproblemer anskues ikke som problemer, der er iboende barnet. Problemet skal ses i den kontekst barnet lever i, og adfærd er noget, som opstår og udspiller sig i relation til andre. Derfor skal vi se på relationer, mønstre og sammenhænge i det system barnet er en del af.

Vi bevæger os alle i systemer, hvor kommunikation og samvær er med til at etablere de mønstre og strukturer, som påvirker interaktionerne i det sociale fællesskab. Den påvirkning finder sted, enten vi vil det eller ej, og nogen får roller i systemet, som de ikke ønsker. Det er derfor hensigtsmæssigt at arbejde med systemerne i samspil med de enkelte børn. Forældrene og det pædagogiske personale er den vigtigste faktor i det sociale system, og skal derfor være parate til at se på sig selv - og parate til at ændre sin adfærd og sine metoder.

I den systemiske tænkning spiller sproget en væsentlig rolle. Den måde vi taler om tingene på, er med til at konstruere vores virkelighed. Derfor skal positive forventninger og ændringer italesættes, frem for fokus på den negative adfærd.

”Dét, vi taler om, er dét, vi bliver i stand til at se”.

Det gode fællesskabs modsætning er den usikkerhed og angst, der skabes, når det negative får grobund. Derfor er er afgørende, at der skabes trivsel og robusthed hos skolens børn. I udmøntningen af skolens værdigrundlag er udgangspunktet, at den bedste skole er den, hvor de voksne tager ansvaret for, at børnene oplever: Fællesskab, tryghed, anerkendende tilgang, empati, udvikling og engagement.

Nærhed og glæde i fællesskabet er den bedste grobund for læring. Et barn, som trives i fællesskabet, har de bedste forudsætninger for en optimal faglig, social og personlig udvikling.

Livsduelighed og dygtighed kommer ikke af sig selv, men kræver en vedholdende indsats.

Det gør vi

Ledelsen

- støtter det pædagogiske personale i arbejdet med inklusion
- sikrer en fortløbende videreuddannelse af det pædagogiske personale på skolen
- er bindeled i dialogen mellem skole og hjem ved at holde sig ajour med børnesager og deltage i udvalgte forældresamtaler, når dette skønnes nødvendigt
- sørger for at inklusionsbudskabet er synligt i forhold til forældre, ved både skriftlig og mundtlig kommunikation
- sikrer, at skolens ressourcer bliver fordelt og understøtter de inkluderende læringsmiljøer bedst muligt, f.eks. ved at skabe muligheder for holddeling, to-voksenordninger og andre støtteordninger

Pædagogisk personale

- anvender metoder og værktøjer i det inkluderende arbejde, så alle børn oplever sig som en del af fællesskabet
- er optaget af feedforward tækning, er på forkant med strategier, undgår vanskelige situationer, og er positiv handlingsorienteret i sine anvisninger
- arbejder ud fra den systemiske tænkning, hvor medarbejderne i fællesskab ser på egen praksis
- gør brug af skolens ressourcepersoner i et tæt samarbejde, hvor og når det er nødvendigt
- gør brug af de redskaber og inklusionstiltag, som skolen og kommunen har iværksat
- udarbejder tydelige målsætninger såvel fagligt, personligt som socialt. Disse målsætninger fremgår af skriftlige handleplaner

Ressourcepersoner

- arbejder tæt sammen med det pædagogiske personale, hvor der er fælles ansvar for planlægning, gennemførelse og evaluering med afsæt i skriftlige handleplaner
- arbejder med koordinerede og systematiske indsatser
- arbejder ud fra 3 tilgange;
  1. forebyggende: Rådgiver og formidler viden til kollegaer
  2. foregribende: Observationer i klassen og sparringspartner for det pædagogiske personale
  3. indgribende: Aktør på egen hånd; det betyder at f.eks. inklusionsvejlederen kan gennemføre forløb med enkelte børn eller grupper af børn

Børn

- er gode over for andre og forholder sig aktivt til og værdsætter hinanden
- inddrager alle i det sociale liv i klassen
- tager godt i mod nye kammerater

Forældre

- tager aktiv del i klassens og børnenes trivsel
- hjælper til med at inkludere ved at inddrage alle i sociale aktiviteter, både klasse- og skolerelaterede aktiviteter
- er tydelige og positive rollemodeller både overfor eget barn og andre børn på skolen
- med børn i udfordringer opfordres til åbenhed om deres eget barns udfordringer i forhold til andre forældre i klassen
- forholder sig aktivt til "Forældrehjulet"

Forebyggende trivselsindsatser/aktiviteter

Elevinddragelse og variation i læringsaktiviteterne understøtter det kontinuerlige arbejde med trivsel i den daglige undervisning. Der arbejdes målrettet imod, at eleverne er motiverede og engagerede, og har en oplevelse af at mestre, det de lærer.

Forebyggende trivselsindsatser/aktiviteter for hele skolen er *eksempelvis*:

- årlig trivselsdag for hele skolen
- årlig trivselsundersøgelse i klasserne
- "klassens tid" og børne-/klasse-møder - egentlig lektion med fokus på trivsel
- forældreråd samt legegrupper i alle klasser
- udviklingssamtaler, hvor både faglighed og trivsel drøftes
- alle klasser udarbejder klassens spilleregler ved skoleårets begyndelse. Disse gennemgås og drøftes på første forældremøde
- ved forældremøder er klassens trivsel et fast punkt på dagsorden
- forældrene aftaler rammer for f.eks. afholdelse af fødselsdage, drøfter f.eks. legeaftaler i fritiden, telefonkæde/mailliste blandt forældrene, rammesætning for private fester mv.
- årgangsteamet opstiller mål og handlinger i forhold til forebyggelse af mobning i årsplanen, og drøfter elever og klassers trivsel på teammøder. Erfaringsudveksling og sparring er vigtige elementer i det forebyggende trivselsarbejde
- klasse-/kontaktlæreren har løbende over et skoleår samtaler med eleverne, hvor trivsel/venskab/mobning er en del af dagsordenen
- gårdvagterne er aktivt synlige og intervenerende
- elevkonfliktmæglere
- forældrehjul
- stillerum

Konkrete indsatser og aktiviteter for henholdsvis indskoling og mellemtrin/udskoling fremgår af bilag 1

Forældrehjulet - hvad er det?

Forældrehjulet er en visualisering af de aktiviteter og opgaver over et skoleår, der fremmer og bidrager til klassens trivsel. Forældrene opfordres til at tage teten til enkelte eller flere aktiviteter i hjulet.

Klasse-/kontaktlæreren rammesætter arbejdet, så det fremstår tydeligt for forældrene hvilke roller og aktiviteter, de kan vælge at involvere sig i løbet af året.

Et godt skole/hjem-samarbejde understøtter barnets trivsel, og når barnet mærker, at omsorgspersonerne omkring barnet løfter i samlet flok, bidrager det til det gode læringsmiljø.

Vi har brug for en god dialog barnet, forældre og personale imellem. Det handler om at skabe tillid, respekt og forståelse for hinanden. Vi skal vidensdele, forventningsafstemme samt arbejde efter fælles mål.

Som forældre på sidelinjen har man stor indflydelse på klassens trivsel. Ved at signalere opbakning og byde konstruktivt ind til at løse evt. misforståelser og udfordringer, viser man børnene en hensigtsmæssig måde at samarbejde på og skaber et godt sammenhold i klassen.

Stillerummet

I alle frikvarterer er der åbent i Stillerummet.

Stillerummet er et tilbud, som primært henvender sig til elever, der i perioder har behov for

hjælp til selvregulering, og derfor ofte havner i konfliktsituationer i frikvartererne. I Stillerummet er der altid en voksen til stede, der har tid til at lytte, og som barnet kan tale med. Det kan være, at børnene er pressede af forskellige årsager f.eks. skilsmisse, problemer i hjemmet, konflikter med klassekammerater etc.

Mobbedefinition

Definitionen er foretaget for at præcisere mobning i forhold til nærliggende fænomener/begreber. De nærliggende fænomener er ikke i samme grad som mobning skadende for elevens udvikling.

Konflikt

En uenighed, en uoverensstemmelse eller en konkret anspændt episode mellem to eller flere personer eller grupper. I modsætning til mobning er magtforholdet mellem de involverede generelt lige.

Drilleri

Har karakter af tilfældighed og spontanitet: Det er typisk en enkeltstående handling, der bl.a. kan handle om at afprøve grænser eller være et forsøg på at skabe kontakt.

Generende drillerier

En gråzone mellem drilleri og mobning. Når drillerier mister karakter af tilfældighed, og magtbalancen mellem parterne langsomt bliver forrykket, så den ene part føler sig forulempet. Et vigtigt forvarsel om mobning.

Mobning

Mobning er først og fremmest kendetegnet ved, at magtbalancen er skævt fordelt mellem de involverede – mobning er derfor ikke en konflikt og kan ikke behandles som en sådan.

Mobning kendetegnes ved, at en person systematisk udsættes for krænkende adfærd eller udelukkelse fra en gruppe eller enkeltpersoner, som væsentligt nedsætter kvaliteten i det sociale samvær for den mobbede.

Beredskabsplan i forbindelse med mobning

Er der mistanke om mobning i en klasse eller en gruppe (evt. af elever fra flere klasser), undersøger klasse-/kontaktlæreren sammen med en inklusionsmedarbejder, om der er tale om en konflikt, drilleri eller mobning.

I samarbejde med skolens pædagogiske personale iværksætter inklusionsmedarbejderen et undersøgelsesarbejde, som skal afdække et helhedsbillede af klassens/gruppens sociale liv. Dette gøres ved, at inklusionsmedarbejderen gennemfører individuelle samtaler med alle klassens/gruppens elever, udarbejder et sociogram, og fremlægger sine observationer for klassens lærere. Sammen med inklusionsmedarbejderen udarbejder klassens lærere en skriftlig handleplan, og skolens ledelse informeres om mobningen og handleplanen med problemløsende indsatser.

I umiddelbar forlængelse af undersøgelsesarbejdet iværksætter inklusionsmedarbejder og Klasse-/kontaktlærer følgende indsats:

- en individuel samtale med den, der bliver mobbet (se bilag 2)
- et møde med den eller dem der mobber (én ad gangen)
- et møde med medløberne (én ad gangen)
- et første klassemøde med alle børnene: 'Fra mobning til godt kammeratskab' (se bilag 3)
- gruppearbejde: 'Hvad er en god kammerat'
- individuelle forældresamtaler med forældrene til den, der bliver mobbet, den, der mobber og eventuelle medløbere
- fokus på at få gruppens fællesskab bygget op omkring andet end mobning (se bilag 4)
- skolens ledelse informeres om status

Klasse-/kontaktlærer og inklusionsmedarbejder følger op med

- "det andet" klassemøde
- opfølgende klassemøder efter behov
- forældremøde med alle forældre efter behov
- en af lærerne omkring klassen eller én af skolens inklusionsmedarbejdere udpeges til at have jævnlig kontakt til den mobbede, mobberen og eventuelle medløbere. Det aftales fra sag til sag, hvor ofte der skal kontakt
- efter 2 måneder og igen efter 6 måneder vurderer klassens lærere klassens sociale status, som meddeles til skolens ledelse med henblik på, om der skal ske yderligere opfølgning eller iværksættes andre tiltag

Sanktionering og skolelederens kompetence

I bekendtgørelse om "Fremme af god orden i Folkeskolen", er skolelederens beføjelser og kompetence til sanktionering beskrevet.

På Herfølge Skole har skolens ledelse uddelegeret nogle af sine beføjelser til at iværksætte foranstaltninger overfor eleverne til den enkelte medarbejder. Foranstaltningen skal altid afvejes i forhold til forseelse, men medarbejderen kan – uden forudgående samtale eller meddelelse til forældrene - benytte en række foranstaltninger, som nævnt nedenfor, hvis hensynet til undervisning af resten af klassen gør det nødvendigt

- give en reprimande
- sætte en elev "uden for døren"
- sætte en elev i en anden klasse midlertidigt
- tilbageholde private genstande, hvis elever medbringer genstande, der forstyrrer undervisningen, eller er til fare for sig selv eller andre
- sende en elev på kontoret til nærmere udredelse af forseelsen

Endvidere har skolelederen kompetence til efter samtale eller meddelelse til forældrene

- at henvise eleven til samtale med skolens inklusionsmedarbejdere
- eftersidning i op til en time
- at eleven udelukkes fra undervisningen i op til en uge
- varig overflytning til en parallelklasse ved samme skole
- overflytning til en klasse på tilsvarende klassetrin ved en anden skole i kommunen

Erstatningskrav

Elever og forældre skal have særlig opmærksomhed på, at skolen kræver erstatning, hvis elever bortkaster eller beskadiger skolens ejendele.

Behandlet og anbefalet i LMU den 06.12.2018

Behandlet og vedtaget i skolebestyrelsen den 10.12.2018

Bilag 1

Konkrete indsatser og trivselsaktiviteter for indskoling

- klassemøder to gange om året med samtlige klassens lærere og pædagoger med fokus på trivsel
- elevmæglere i indskoling i det store frikvarter
- trænerspirer blandt de ældre elever, som i perioder åbner salen og står for forskellige aktiviteter for de yngre elever på skolen
- alle børn har en legeaftale, inden de går ud i frikvarteret – feedforwardtænkning
- ugentlige teammøder og fælles forberedelse
- oprettelse af forældre styrede legegrupper og forældreråd, hvor forældrehjulet præsenteres
- frivillig SFO-koloni sidst på skoleåret. Der tilbydes pt. koloni fra 2. kl. og opefter for de børn, som er indskrevet i SFO
- intro til klub for 3. årgang, med brobygning fra 1. maj
- overnatning for 3. årgang og klubbørn om foråret i SFO-regi
- 3 ugentlige SFO-klubaftener for 4. – 5. årgang
- USU-timer med fokus på forskellige emner:
  - "Metodehåndbogen 30 nye veje til bedre trivsel" som inspiration og idékatalog
  - lære hinanden at kende, danne relationer og empatibank
  - dannelse, normer, værdier, selvkontrol og fælles ansvar/konflikttrappen
  - bevægelse, tillidslege og samarbejdslege
  - naturen
  - pigegrupper/drengegrupper
  - netetik
  - børneinterviews som afsæt for arbejde med relationscirklen
  - afslapningsøvelser, taktilmassage
  - målugler
  - skak
  - diverse TV-udsendelser og YouTube-klip om venskaber, mobning, konflikter mv.
  - cases – f.eks. om konflikthåndtering og dilemmaer.
  - Venskabsklasser
  - Børns vilkår: "Trivsel"
  - Call Me og Red Barnet: "Tal ordentlig".

Konkrete indsatser og aktiviteter på mellemtrin/udskoling

4. årgang:

- "Sammen mod mobning"- et klasseforløb til i fællesskab at skabe bedre trivsel

5. årgang:

- "Grimt sprog?"- sprogarbejde med fokus på kropssprog/talesprog/ sproget på de digitale medier.
- netetik

6. årgang:

- elevmægleruddannelse med fokus på konflikthåndtering. Forløbet laves i samarbejde med SSP Køge, elevmæglerene bliver løbende opdateret og trænet på konferencer/kurser for elevmæglerkorpset i hele Køge kommune. elevmæglerne har daglige vagter i indskolingen i det store frikvarter.
- brobygningsforløb Alkestrupskolen/Herfølge Skole

7. årgang:

- "AKTion" -Trivsel i udkolingen, der er fokus på identitet, selvværd, gruppepres, ensomhed, forældrekonflikter mv.
- netetik
- introture for nye klasser

8. eller 9. klasse:

- lejrskole
- kursus for ikke uddannelsesparate-elever

På alle årgange arbejdes der løbende med trivselskurser/klasse møder med fokus på rummelige læringsfællesskaber. Der er mulighed for at trække på skolens resourcepersoner og søge sparring i relation til særlige trivselsindsatser og observationer af klasser eller enkelte elever efter behov.

Bilag 2

Guideline for samtale med mobbeoffer

- Find et lokale som er rart at sidde i, hvor man kan se hinanden i øjnene.
- Tag dig god tid til at tale med barnet, og vær omhyggelig med at besvare spørgsmål.
- Fortæl barnet hvad der skal ske i den kommende periode
  - møde med den eller dem der mobber
  - møde med medløberne
  - møde med forældre
  - 1. klasse møde
  - efterfølgende klasse møder
  - at man vil følge barnet til mobningen er overstået
- Vis barnet i ord og kropssprog at du er interesseret og gerne vil lytte
  - vis interesse og opmærksomhed for barnet
  - inviter barnet til samtale – lyt og spørg
  - se barnets initiativ - juster dig efter barnet
- Anerkend barnets situation
En af de grundlæggende forudsætninger for at nå barnet er at anerkende barnets situation. Helt konkret kan det gøres ved at reflektere over, hvad barnet siger og hvilke følelser han/hun giver udtryk for:
  - du fortæller, at...
  - når du siger sådan, tænker jeg at...
  - jeg kan godt forstå, at dette er svært for dig

For at vise barnet, at man har hørt og forstået barnet, kan det være en god ide at gengive dele af historien som barnet fortæller:

- "Det lyder, som det har været en rigtig svær tid, du har været igennem, hvilket jeg godt kan forstå, når du fortæller, at du ikke har haft nogen at være sammen med."

- Spørg ind med åbne spørgsmål. Se spørgsmålsguiden
- Ros barnet for at det fortæller sin historie
  - det er rigtig flot, at du fortæller mig hvad der er sket"
- Løft skylden fra barnets skuldre
  - fortæl barnet, at mange i klassen tager afstand fra mobningen, men ikke har sagt fra, fordi de selv er bange for at blive mobbet.
  - fortæl barnet at det ikke er hans/hendes skyld, men at det er nogle andre ting der spiller ind i klassen, der giver mobning.
  - husk altid, *undgå at lede efter offer og bøddel med det formål at placere skyld.*

Bilag 3

Guideline for klassemøder: Værktøjer og spørgeteknik

Det 1. klassemøde er ikke et almindeligt klassemøde, da det er stærkt voksenstyret. Mødet skal bruges til, at gennemgå, hvad der kom ud af samtalerne. På det 1. møde er det kun mobningen der tages op.

Forberedelse

- ur eller stopur
- tidsplan klar – klassemøde 20-30 min. – opsamling i plenum ca. 15 min.
- fast plan over hvor børnene skal sidde
- præcis viden om hvad der er foregået
- prioriteret liste over, hvilke punkter der skal tages op på 1. møde, 2. møde osv.
- prøve at få klassens øvrige lærere og pædagoger med. De skal sidde spredt mellem børnene
- forberede en fællesleg/øvelse til at slutte mødet med klassemøde: (max. 30 min.)
- rids reglerne for klassemødet op
- slå fast at mobning ikke accepteres og at det er slut nu
- sæt ord på hvad der er foregået
- nævn, at mange synes mobningen er forkert
- mobberen skal sige på klassemødet, at han/hun vil stoppe mobningen, så alle hører det
- opfordre børnene til at bede mobberen om at stoppe med konkrete handlinger, der har generet dem
- ros de børn, der tør stå frem og sige fra
- tal derefter om: Hvad er en god kammerat eller "Hvordan ser klassen ud om en måned – nu hvor mobningen er stoppet". Drømme og håb for klassen
- slut med en leg – det styrker fællesskabet

Klassemøder – hvordan?

Formålet med klassemøder generelt:

At eleverne lærer

- hinanden at kende og lærer at tage hensyn, så alle kan trives bedst muligt, og
- et godt klassefællesskab kan opbygges
- at respektere og acceptere hinanden og hinandens forskelligheder samt indgå kompromiser
- at det er i orden at tale om problemer og konflikter
- at de kan få hjælp af de voksne
- at give og modtage hjælp i forhold til klassekammeraterne
- at skabe forudsætning for, at eleverne på længere sigt aktivt kan tage del i
- demokratiske processer og indgå i forpligtende fællesskaber
- at forebygge mobning

Organisering af klassemødet

- stole opstilles i sluttet rundkreds uden borde foran
- klassemødet er et arbejds møde
- mødet ledes af læreren/pædagogen, der påtager sig lederansvaret for elevgruppen
- læreren/pædagogen er tolk og vejleder
- det er en fordel, at flere lærere og pædagoger holder klassemøde sammen
- regler for kommunikation på klassemødet fastlægges
- klassemødet skal skemalægges
- læreren/pædagogen overholder en stram tidsramme
- læreren/pædagogen har inden mødet overvejet, hvordan det kan afsluttes
- arbejdet følges op

Uddybende spørgsmål, læreren/pædagogen kan bruge som tolk:

- "har jeg forstået dig rigtigt, når jeg hører, du siger..."
- "betyder det, at ....?"
- "har du fortalt hende, at du blev ked af det?"
- "sig det til ham selv"
- "hvad svarer du til det?"

Regler for kommunikation på klassemøderne

- lyt!
- afbryd ikke den der taler!
- tal med udgangspunkt i dig selv.
Brug eksempelvis formuleringer som:
  - "da du sagde sådan til mig, tænkte jeg, at det var for at drille"
  - "det bryder jeg mig ikke om fordi ..."
  - "jeg bliver vred og ked af det når..., vil du gerne holde op med...?"
- giv klar besked, og tag altid udgangspunkt i dig selv.
Brug eksempelvis formuleringer som:
  - "jeg bliver vred når..."
  - "jeg bliver glad, når..."
  - "jeg bliver usikker på, hvad du mener, når du siger det på den måde..."
- undgå undskyldninger (jeg gjorde det fordi...)
- tal om nu og her
- gå fra spørgsmål til personligt udsagn
- spørg med *hvad* og *hvordan* og ikke hvorfor
- tal direkte til den det drejer sig om. Eksempelvis: "Jonas, vil du ikke godt lade være med at kalde mig..."
- vær konkret – tag udgangspunkt i konkrete hændelser.
Dvs. sig ikke: "du er altid efter mig", men brug nogle konkrete hændelser hvor du følte dig forfulgt. F.eks. "I tirsdags væltede du mit penalus ned fra bordet, jeg blev vred for jeg tænkte det var med vilje"
- vær ansvarlig for de vedtagne regler og aftaler

Bilag 4

Guideline med beskrivelse af aktiviteter, hvor der er plads til alle

- fortsæt klassemøderne 1 gang om ugen og afslut med leg/øvelse. Temaerne kunne være:
  - hvad er en god leg
  - at bestemme
  - konflikthåndteringskursus
  - hvad er et godt samarbejde
- sproget i samværet med børnene skal være præget af anerkendelse
- brug konflikthåndtering ud fra en vinder/vinder model
- arbejde med relationerne voksen- barn, barn- barn
- vær rammesætter: Lav grupper på forhånd, nye pladser bestemmes af læreren. I de mindre klasser: Lav legeregler og legegrupper
- hold fokus på det, der fungerer. Og gør mere af det